

ROMANTYCZNOŚĆ ADAMA MICKIEWICZA JAKO UTWÓR POLEMICZNY

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Romantyczność Adama Mickiewicza jako utwór polemiczny

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa II / 45 minut

Cele:

Uczeń:

- definiuje balladę jako gatunek literacki;
- wyszukuje w tekście cechy romantyczne;
- charakteryzuje świat przedstawiony;
- wskazuje cechy właściwe dla postaci ukazanych w balladzie;
- ćwiczy wypowiedź argumentacyjną.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem poetyckim;
- praca w grupach;
- infografika.

Środki dydaktyczne:

- słownik terminów literackich;
- ballada *Romantyczność A. Mickiewicza*.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Nauczyciel prosi uczniów o wyszukanie w słownikach terminu ballada i wypisanie cech gatunku. Zwraca uwagę, by pojawiły się wśród nich elementy epickie i liryczne oraz elementy nastroju. Następnie uczniowie przypominają cechy oświecenia i romantyzmu. Wskazują główne założenia epok. Nauczyciel informuje, że podczas lekcji zapoznają się z utworem programowym romantyzmu i będą wskazywać poglądy bohaterów ballady Mickiewicza, reprezentujących różne epoki.

Faza właściwa:

Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy, którym nadaje imiona bohaterów ballady:

Grupa I – KARUSIA

Grupa II – STARZEC

Grupa III – POETA

W przypadku dużej liczebności klasy, należy stworzyć podwójne grupy, które następnie łączą się i ustalają wnioski.

Zadaniem grup jest opis każdej z postaci. Uczniowie na dużym arkuszu papieru wykonują infografikę, przypisując bohaterom cechy, odczucia, zachowania, światopogląd.

Po zaprezentowaniu powstałych infografik nauczyciel zwraca uwagę na relacje pomiędzy postaciami, wynikające z reprezentowania różnych epok (oświecenia i romantyzmu). Prosi uczniów o interpretację cytatu: *Czucie i wiara silniej mówi do mnie, / Niż mędrca szkiełko i oko* w odniesieniu do cech światopoglądu romantyzmu.

Część podsumowująca:

Nauczyciel prosi o wskazanie cech programowych tekstu. Zwraca uwagę na rolę ballady jako utworu programowego romantyzmu. Uczniowie wskazują cechy epoki, które występują w balladzie: obecność elementów ludowych (wierzenia, zachowanie Karusi), fantastycznych (duch Jaśka), miłości romantycznej, tajemniczości.

Zadanie domowe:

Uzasadnij tezę na temat polemicznego charakteru ballady Mickiewicza.

Komentarz metodyczny

Podczas zajęć w grupach należy kontrolować czas, aby uczniowie nie przeznaczili go na luźne rozmowy, a wspólnie poszukiwali rozwiązania problemu. Uczniowie nie tylko badają przesłanie tekstów, ale wskazują na rolę inspiracji, określają jej znaczenie w życiu codziennym, w szkole, w pracy, potrafią wskazać jej przydatność także na rynku pracy jako naśladowanie właściwych, wartościowych postaw. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreslenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.